

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فصلنامه کاتب

علمی - پژوهشی

سال ششم، شماره چهاردهم

پاییز ۱۳۹۸

ISSN (Print): 2706-7262

ISSN (Online): 2706-7270

صاحب امتیاز: دانشگاه کاتب

مدیر مسئول: داکتر محمد موسی جعفری

سر دبیر (شورای سردبیران):

داکتر محمد موسی جعفری

داکتر عبدالخالق قاسمی

داکتر مهدی محقق

داکتر حسن روحانی

داکتر مرتضی نیکزاد

شورای علمی مجله (هیئت تحریریه):

داکتر محمد موسی جعفری

داکتر عبدالعزیز دانش

داکتر زکیه عادل

داکتر مهدی محقق

داکتر امان الله فصیحی

داکتر باقر رضایی

داکتر محمد اکرم عارفی

داکتر غلام حسین امیری

داکتر حسین گلستانی

داکتر محمد عارف نعیم زاد

داکتر سید حمید موسوی

داکتر زهره مظاہری (ایران)

داکتر ابوالفضل محمودی (ایران)

داکتر سعید نظری توکلی (ایران)

داکتر احمد الرحل (سوریه)

مدیر اجرایی: محمدرضا صمدی

آدرس: کابل، سرک دارالامان، دانشگاه کاتب، مرکز تحقیقات علمی دانشگاه کاتب، دفتر فصلنامه کاتب

تلفن: ۰۷۲۹۰۰۸۷۷۹

نشا پنا (چاپی): ۲۷۰۶-۷۲۶۲

نشا پنا (الکترونیکی): ۲۷۰۶-۷۲۷۰

وبسایت: <https://research.kateb.edu.af>

ایمیل: Journal@kateb.edu.af

تمام حقوق این فصلنامه برای دانشگاه کاتب محفوظ است.
استفاده از محتویات فصلنامه، تنها با ذکر منبع مجاز است.

راهنمای تهیه و تنظیم مقالات فصلنامه علمی - پژوهشی کاتب

الف) شرایط عمومی مقالات

۱. مقالات باید دارای جنبه علمی - پژوهشی، ساختار منطقی و انسجام محتوایی باشد و روشمند، مستند، مستدل و با قلمی روان و رسا نگارش یافته باشد.
۲. مقالات، تایپ شده، به دفتر فصلنامه کاتب و یا فایل ورد آن به آدرس ایمیل فصلنامه، فرستاده شود.
۳. حجم مقالات بین ۵۰۰۰ تا ۷۰۰۰ کلمه باشد.
۴. مقالات نباید قبلاً در نشریات داخلی و یا خارجی و یا به عنوان بخشی از یک کتاب، چاپ شده باشد.
۵. در مقالات ترجمه شده، اصل مقاله نیز ضمیمه شود.
۶. در مقالات فارسی متن انگلیسی چکیده (Abstract) همراه مقاله باید ضمیمه گردد.
۷. فرم دریافت مقاله برای فصلنامه علمی - پژوهشی کاتب توسط نویسنده مسئول تکمیل گردد.

ب) نحوه تنظیم مقالات

- مقالات باید دارای عنوان، مشخصات نویسنده، چکیده، واژه‌های کلیدی، مقدمه، بدنه اصلی، نتیجه و فهرست منابع باشد.
۱. **چکیده:** چکیده فارسی و انگلیسی مقاله، بین ۲۵۰-۱۵۰ کلمه باشد و به اختصار، بیان مسئله، هدف پژوهش، روش و چگونگی پژوهش و یافته‌های مهم پژوهش را بیان کند. در چکیده از طرح فهرست مباحث یا مرور بر آن‌ها، ذکر ادله، ارجاع به ماخذ و بیان شعاری خودداری شود.
  ۲. **واژه‌های کلیدی:** واژه‌های کلیدی شامل حداکثر ۷ واژه کلیدی مرتبط با محتوا و ایفاکننده نقش نمایه موضوعی مقاله باشد.
  ۳. **مقدمه:** مقدمه به بیان مسئله تحقیق، پیشینه پژوهش، ضرورت و اهمیت پژوهش، جنبه نوآوری بحث، سؤالات اصلی و فرعی، تصویر اجمالی ساختار کلی مقاله بر اساس سؤالات اصلی و فرعی طرح و مفاهیم و اصطلاحات اساسی مقاله اختصاص می‌آید.
  ۴. **بدنه مقاله:** چارچوب نظری یا مفهومی، روش، شواهد، مدارک، استدلال و تحلیل را در برمی‌گیرد.
  ۵. **نتیجه‌گیری:** نتیجه مقاله بیانگر یافته‌های تفصیلی تحقیق است و با گزاره‌های خبری موجز، پاسخ اجمالی به سؤالات اصلی و فرعی بیان می‌شود. از ذکر بیان مسئله، جمع‌بندی، مباحث مقدماتی، بیان ساختار مباحث، چارچوب نظری، ادله، مستندات یا ذکر مثال در این قسمت خودداری شود.

ج) نحوه ارجاع دهی

- درون‌متنی: ارجاع مقالات، درون‌متنی و به صورت (نام خانوادگی، سال انتشار: شماره صفحه) باشد.
برای مثال: (نقوی، ۱۳۹۳: ۲۲۰)
فهرست منابع: فهرست منابع در آخر مقاله به صورت زیر خواهد بود:
الف - کتاب: نام خانوادگی، نام، (سال انتشار). عنوان/ اثر، نام و نام خانوادگی مترجم، محل نشر: ناشر.
ب - مجله: نام خانوادگی، نام، (سال انتشار). «عنوان مقاله»، نام و نام خانوادگی مترجم، نام مجله، سال انتشار، (شماره مجله): صفحات مقاله.

د) شرایط ارزیابی و پذیرش

۱. مقالات دریافتی پس از بررسی اولیه توسط مدیر اجرایی، در صورت برخورداری از شرایط عمومی مذکور در بند الف، به تناسب موضوعات به دو نفر از متخصصان و اهل فن برای ارزیابی و داوری ارسال خواهد شد و پس از کسب امتیاز لازم، با تأیید مدیر مسئول و مدیر اجرایی فصلنامه، امکان چاپ خواهد یافت.
۲. مقالات بر اساس معیارهای ساختاری - شکلی و محتوایی و روشی، ارزیابی می‌شود.

د) یادآوری

۱. حق رد یا قبول و نیز ویرایش مقالات برای مجله محفوظ است.
۲. حق چاپ مقاله پس از پذیرش برای مجله محفوظ است. امکان چاپ در سایر نشریات و یا کتاب‌ها با ذکر نشانی نشریه بلامانع است.
۳. مطالب مقالات بیان‌کننده آراء نویسندگان است. مسئولیت مقاله نیز به نویسنده باز می‌گردد.
۴. مقالات دریافتی در صورت تأیید یا عدم تأیید بازگردانده نمی‌شود.

فهرست مطالب

سخن آغازین.....	۸
عوامل تفسیر قرارداد در نظام حقوقی افغانستان و ایران.....	۹
بررسی علل و عوامل جرم آدم‌ربایی در افغانستان.....	۲۹
بررسی حق حیات در اسلام و نظام حقوق بشر مدرن.....	۵۷
بررسی چالش‌های اصلی عدم دسترسی به حق کار در افغانستان.....	۷۵
مصادق‌شناسی عدم قابلیت استناد در حقوق تجارت افغانستان و ایران.....	۹۵
خصوصیات شرکت‌های محدودالمسئولیت در نظام حقوقی افغانستان.....	۱۱۵
اصلاح و درمان در سیاست جنایی تقنینی افغانستان و ایران.....	۱۳۳
عدالت قراردادی در حقوق موضوعه افغانستان.....	۱۵۷

سخن آغازین

حقوق از جمله رشته‌های علوم انسانی است که همواره در حال تطور و تکامل بوده و متناسب با مقتضیات زمان و ضرورت‌های اجتماعی، متحول و متکامل می‌شود؛ زیرا، یک جامعه پویا و در حال رشد همواره نیازمند تدقیق و بازنگری در قوانین و مقررات اجتماعی خود به منظور رفع کاستی‌ها، تنگناهای و ابهامات موجود برای توسعه و تنظیم روابط حقوقی منطبق با نیازها و شرایط جدید اجتماعی است، از این رو، از رسالت‌های مهم مراکز علمی و دانشگاهی به ویژه دانشکده‌های حقوق در هر کشور توجه بیشتر به تحقیق، پژوهش و تولید علم در حوزه‌های گوناگون دانش حقوق است؛ زیرا، توسعه، انکشاف، تحول و نوآوری در هر ساحه‌ای مستلزم فراهم بودن بستر حقوقی آن بوده و این مهم مگر با مطالعات مستمر و ژرف حقوقی جهت شناخت نقاط ضعف و قوت حقوق داخلی و رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط مثبت آن به منظور منطبق ساختن حقوق با ضرورت‌ها و شرایط نوین اجتماعی و فراهم ساختن زمینه‌های مناسب حقوقی برای رشد و انکشاف در حوزه‌های گوناگون اقتصادی، سیاسی، علمی، فرهنگی و... در سطح ملی و بین‌المللی اتفاق نمی‌افتد.

بی تردید، توسعه و انکشاف دانش حقوقی اعم از ملی و بین‌المللی از یک سو نیازمند همت بلند نویسندگان و قلم‌بدستان حقوق در خلق آثار علمی و از سوی دیگر فراهم نمودن زمینه نشر و گسترش آثار مزبور توسط مراکز علمی است. از این رو، دانشگاه کاتب طبق رسالت مسلکی و اهداف بلند انکشافی خویش سخاوتمندانه بستر مزبور را با تأسیس ریاست تحقیقات در این دانشگاه فراهم ساخته و ریاست مذکور نیز هر سال با اختصاص حداقل یک شماره از فصلنامه علمی - پژوهشی خویش به دانشکده حقوق و علوم سیاسی و ترغیب حقوقدانان و پژوهشگران حقوق به همکاری و خلق آثار گرانسنگ حقوقی، تلاش دارد دین خویش در توسعه و انکشاف حقوقی کشور را به خوبی ادا نموده و دیدگاه‌های نوین و پژوهش‌های جدید حقوقی را در دسترس اساتید، دانشجویان و جامعه حقوقی کشور قرار داده است، تا در پرتو آن تحول و نگرش مثبت حقوقی مبتنی بر عدالت در کشور ایجاد شده و زمینه‌ساز انکشاف متوازن و عادلانه در تمام حوزه‌های اجتماعی گردیده و منجر به افزایش سطح ثبات، امنیت، رفاه و وفاق ملی گردد.

در این راستا فصلنامه علمی - پژوهشی کاتب در شماره‌ی حاضر سعی دارد پژوهش‌های جدید، نقدها و تحلیل‌های ارزشمند حقوق دانان و نویسندگان کشور در حوزه‌های مختلف حقوق به ویژه مسایل جدید و بروز را در اختیار علاقه‌مندان و جامعه حقوقی کشور قرار دهد؛ بدان امید که جامعه حقوقی کشور نیز رسالت و مسئولیت تاریخی خویش در این برهه‌ی حساس از تاریخ کشور را به خوبی درک کرده و بدور از هرگونه گرایشی در راستای برپایی نظام حقوقی عدالت محور که تنظیم‌کننده روابط عادلانه اجتماعی و تجلی ارزش‌های والای دینی و ملی باشد گام‌های موثرتری بردارند؛ زیرا، بی تردید وجود سیستم حقوقی مبتنی بر عدالت ضامن سعادت و بقای هر جامعه است.

داکتر عبدالخالق قاسمی

سردبیر - پاییز ۱۳۹۸